13 Jaar., Nr. 130. --'s HERTOGENBOSCH.-- Donderdag, 4 November 1841

NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM, QUID VETAT
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad, f 12 -
Franco per post, " 14 -.

(Verschijnende driemalen ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag)

ADVERTENTIEN
10 cent de regel
behalve 35 cent. zegel

NEDERLAND.

Uit Maastricht schrijft men, dat den 29. October aldaar heeft plaats gehad de plegtige wijding der klokken van de Lieve-Vrouwe Kerk, waarbij eene talloozе menigte toeschouwers was opgekomen. De eerste klok woog 2,276 kilo's en werd aan de H. Moeder Gods toegewijd. De Dekens der Confrerie van de Onbevlekte Ontvangenis stonden te dezer gelegenheid als Doopпeters. De tweede, wegende 1202 kilo's, is toegewijd aan den H. Jozef; de derde, wegende 239 kilo's, aan Sint Hubert; de Dekens der Broederschappen van Sint Jozef en Sint Hubertus hebben als Doopgetuigen der beide laatste klokken geslaan.

— De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft een adres ontvangen van den Heer Hendrik Jacobs, te Amsterdam, die daarbij verklaart, uitvinder te zijn van een schip, dat, door middel van lucht in beweging gebragt, bij gunstigen wind, binnen de veertien dagen uit Amsterdam naar Batavia zoú kunnen komen. Reeds had hij aan Koning Willem I. het geheim zijner vinding willen verkoopen, doch Zijne Oud-Majesteit had er geene waarde aan gehecht, en derhalve, alvorens er meê naar Frankrijk te gaan, waar hij hoop op eene voordeelige plaatsing mogt koesteren, zoo biedt hij zijn geheim thans eerst te koop aan de Staten-Generraal. — Hoewel deze zaak niet als een gewoon verzoek mogt worden beschouwd, zoo besloot de President der Kamer evenwel, het stuk te verzenden naar de Commissie der Verzoekschriften, teneinde er, zoodoende, nader op terug te kunnen komen.

— 's GRAVENHAGE, 1 November. »Van het Loo verneem ik, dat het daar alles zoo stil is; dat als men niet wist, dat de Graaf en de Gravin van Nassau nog op het kasteel waren, men zeer wel zou kunnen onderstellen, dat zij reeds lang weder van daar vertrokken waren. De Heer Minister van Financiën is bij Z. M. Willem Frederik geweest, zoo als gij trouwens reeds gemeld hebt. Nu is ook nog de Heer Schiefbaan, met eenige klerken enz. van hier naar het Loo gegaan en aldaar twee dagen gebleven, ongetwijfeld om eenige notariële acten, testamentaire dispositiën etc. op te maken.

Op het Loo gelooft men, dat Z. M. de Graaf van Nassau, na deze heeren, en ook den staatsraad Borret, alsook de heer D. Ragay bij Hoogstdenzelven zijn geweest, spoedig weder naar Berlijn zal terugkeeren.

Alhier is van het Loo teruggekomen de Luit.-Kolonel Spengler, kommanderende het regement grenadiers en Adjudant van Z. M. Koning Willem Frederik.

— APPELDOORN, 30 Octob. Z. M. Koning Willem Frederik heeft eene som van f 500 gegeven, als bijdrage tot het opbouwen van een Weeshuis alhier.

's GRAVENHAGE den 1. November.

H. M. de Koningin heeft op nieuw een treffend bewijs van hare menschlievendheid en liefdadigheid gegeven, door aan de ongelukkige nagelaten betrekkingen der zeelieden, die in den vroegen morgen van den 28 October, bij het stranden van hun vaartuig zijn verongelukt, eene gift van f 200 te schenken. Tevens heeft het H. M. goedgunstig behaagd, Mevrouw Maas, te Scheveningen, te magtigen, om van de gelden, jaarlijks bestemd voor de behoeftigen aldaar, de weduwe en twee dochtertjes van den verongelukten van der Toorn rouwkleederen te verschaffen, terwijl die twee weezen op de school van de Koningin, op het Badhuis, zullen opgenomen worden. En eindelijk zal het arme gezin wekelijks, voorloopig gedurende een jaar, een gulden genieten.

— Men schrijft van het Loo, dat het door sommige Bladen medegedeelde en door andere overgenomene, wegens het op handen zijnde vertrek van Z. M den Graaf van Nassau, op loutere gissingen berust, naardien omtrent den tijd van dit vertrek nog niets met zekerheid bepaald schijnt te wezen Tevens wordt gemeld, dat Hoogstdezelve vele bezoekers, ook uit verwijderde provinciën, bij zich toelaat, en talrijke blijken van zijne bekende hulpvaardigheid geeft. (*Rott. Cour.*)

— Den 1. dezer maand zou in de operazaal te Berlijn een concert van buitengewonen en belangrijken aard worden gegeven, dat in de berigten een *historisch Concert* genoemd wordt, dewijl het zal zijn zamengesteld uit muzijkstukken van Duitsche meesters sedert 1741 tot 1841, in chronologische volgorde. Het eerste eeuwfeest der inwijding van genoemde zaal moet namelijk alsdan geopend worden met eene ouverture van Frederik den Grooten, in 1741 vervaardigd; dan volgen Graun (1751), Händel (1761), Hasse en Weisse (1771), Glück (1781), Mozart (1791), en zoo vervolgens, tot op de tijdgenooten, von Weber Mendelssohn en Meyerbeer.

's GRAVENHAGE den 29 October.

Heden heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene zitting met gesloten deuren gehouden, waarin men verneemt, dat, in tegenwoordigheid van Z. Exc. den Minister van Buitenlandsche Zaken over het laatstelijk voorgedragen hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1842 en 1843 is gehandeld. Verschillende leden hebben deswege het woord gevoerd, hunne aanmerkingen in het midden gebragt, en onderscheiden vragen gedaan. Zijne Exc. de Minister heeft getracht, de aanmerkingen uit den weg te ruimen, en de verlangde inlichtingen en ophelderingen aan de leden te geven. Deze zitting, welke bij elf ure een aanvang heeft genomen, heeft tot bij half drie ure geduurd.

— Zijne Majesteit de Koning heeft eene commissie benoemd, bestaande uit de Heeren E. Canneman, Staadsraad in buitengewone dienst, als voorzitter, mr. P. van Akerlaken en mr. G. J. Bruce, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, als leden, en mr. L. Metman, als amanuensis, om de zaken van de Maatschappij van Weldadigheid met het bestuur daarvan te onderzoeken, en deswege een rapport en advies te geven.

— In de Zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van gisteren is weder een groot aantal adressen ingekomen van personen, die verzoeken, om bij de verkiezing van candidaten voor de Algemeene Rekenkamer in aanmerking te komen. Hunne namen zullen op de lijst der verzoekers worden geplaatst.

De President stelt voor, deze verkiezing te bepalen op aanstaanden maandag, doch daar die dag een der hoogste Roomsch-catholijke feestdagen is, en het houden eener zitting op dien dag welligt minder aangenaam zou kunnen zijn aan die leden der Kamer, welke de Roomsch-katholijke godsdienst belijden, zoo vraagt hij tevens aan dezen, of zij ook liever op maandag aanstaande geene zitting hadden.

De Heer Michiels van Verduynen, uit Limburg, geeft te kennen, dat het hem en zeker ook al de andere Roomsch-catholijke leden aangenamer zou zijn, dat op dien dag geene zitting wierd gehouden. Dienvolgens bepaalt de voorzitter de verkiezing van de drie eerste candidaten voor het lidmaatschap der Algemeene Rekenkamer op aanstaanden dingsdag morgen ten 11 ure.

KERKELIJKE STAAT.

's Ochtends van den 9. October heeft de H. Vader een bezoek afgelegd in de Hoofdkerk van Sint-Paulus, wier herbouw hem zoo zeer ter harte gaat. Na zijne gebeden voor het H. Sacrament gestort te hebben, heeft Z. Heiligheid langen tijd op het graf van den Grooten Leeraar der Volken geknield. Vervolgens sloeg het Opperhoofd der Kerk, met de meeste aandacht, de werkzaamheden gade, welke men nog altijd aan dit prachtgebouw besteed, en waaraan de thans regerende Paus zooveel zorg en fondsen ten koste legt. De twintig kolommen, en de twee pilasters, die den peristijl schragen, zijn sinds eenigen tijd reeds geplaatst. Bij het verlaten der Kerk beschouwde de H. Vader in alle bijzonderheden de Albastergeschenken, door den Onderkoning van Egypte aan Gregorius XVI. ten geschenke gezonden, benevens de overige Egyptische oudheden en voorwerpen uit het natuurrijk van dat klassiek land door den Kapitein Alexander Cialdi overgebragt, en den 25. September laatstleden te Rome ontscheept. De Eerw. Pater Barnabiet Louis Ungarelli, die zeer ervaren is in de Egyptische Oudheidkennis, bevond zich daar, om den Paus met de beteekenis en hooge waarde dezer voorwerpen bekend te maken, die ten blijke moeten strekken van de hulde en eerbied, door het Opperhoofd der Egyptenaren, het Hoofd der Kerke toegedragen. Men zag er allerbelangrijkste hiëroglyphische opschriften, en andere overblijfsels van Egyptische grootheid; het geraamte en de huid van een nijlpaard, een krokodil, eene rijke verzameling van kostbare delfstoffen, en eindelijk dertien groote Albasterblokken, waarvan er vier 34 palmen lang, (Romeinsche maat) en in 't vierkant tusschen de 3 en 4 palmen breed zijn; vier anderen hebben elf palmen hoogte en van 6 tot 8 palmen breedte; de vijf overige zijn verschillend van lengte en breedte, en wel tusschen de

zeven en elf palmen lang, en van drie tot vier palmen breed; allen, schoon nog ruw, toch heerlijk en schitterend van kleur, zoodat, wanneer ze eenmaal gebeiteld zullen wezen, nergens in geheel Europa een gebouw zal gevonden worden zoo rijk in kostbaar gesteente, als de Sint-Paulus, die met deze albastersieraden thans verrijkt wordt.

— Zijne Heil. heeft aan het Napelsche Gouvernement al degenen uitgeleverd, die aan de onlusten van Aquila deel genomen hadden, en op Kerkelijk grondgebied gevlugt waren. Het is gebleken, dat er sporen van zamenzwering bestonden, die zich van het Napelsche tot in den Kerkelijken Staat uitstrekten, en die nu welligt door gepaste maatregelen kunnen worden uitgeroeid.

DUITSCHLAND.

Men schrijft uit Berlijn, den 20. October: Zeer binnen kort worden de Graaf en Gravin van Nassau alhier terug verwacht. Vóór zijn vertrek naar 't Loo heeft de Graaf van den Generaal Graif von Noliz, diens groote Heerlijkheid van Neuland, bij Loewenberg, voor 550 duizend Thalers, gekocht om de Gravin tot verblijf te dienen, indien zij eens Weduwe worden mogt De Gravin zal tot de waardigheid van Princes van Neuland worden verheven. — Dit kasteel ligt tegenover Grœditzberg en is wegens het allerbevalligst oord bijzonder vermaard. De Graaf heeft, vóór hij naar Holland op reis trok gelast, dat het kasteel met nog meer dan eenen nieuwen aanleg zou verfraaid worden, en in den trant aangelegd van het kasteel te Camenz, toebehoorende aan de Princes Albert van Pruissen. Den volgenden zomer zal Hollands Oud-Koning Neuland met een aanzienlijk gevolg betrekken.

— De Hertog van Bordeaux werd den 25. October te Weenen gewacht, waar zijne Hoogheid den winter, tot volkomen herstel van gezondheid, zal blijven doorbrengen.

— Het langer oponthoud van lord Ponsonby te Konstantinopel (vanwaar men reeds weet, dat hij op Malta is aangekomen), wordt in brieven uit die hoofdstad aan zijnen wensch toegeschreven, om alvorens de onderhandelingen met de Porte, wegens het stichten van eene Protestantsche kerk te Jeruzalem, tot een gewenscht einde te brengen. De bereiking van dit doel, op welke alle hoop bestond, was door den Pruissischen gezant von Koningsmark op het ijverigst bevorderd.

— Een doorgaans wel onderrigt blad gelooft, dat het Engelsch Kabinet de bemiddeling van Frankrijk in de geschillen met de Vereenigde Staten heeft aangenomen, en maakt hieruit op, dat de Fransche Regering aan die van Engeland voldoende ophelderingen aangaande de jongste gebeurtenissen in Spanje heeft gegeven.

ENGELAND.

De conservative bladen verheugen zich voortdurend in het mislukken van de pogingen der Christinos in Spanje, en laten zich hevig tegen de Koningin-Moeder uit, die zij eene baatzuchtige en schraapzieke vrouw noemen, wier terugkeering in Spanje voor altijd belet moet worden, bijaldien dat land immer tot rust zal komen, en niet voortdurend aan den invloed van Frankrijk onderworpen wil wezen.

— De bevalling der Koningin wordt dagelijks te gemoet gezien. De Aartsbisschop van Cantorbury en de Bisschop van Londen houden zich gereed, om terstond ten Paleize te kunnen verschijnen.

— Het schijnt nu zeker, dat O'Connell tot Lordmaire van Dublin staat verkozen te worden. Hij heeft zich reeds een prachtig rijtuig en livrei voor die bediening aangeschaft

— Het Nieuwe Americaansche Kabinet is thans zamengesteld als volgt: Daniel Webster voor de Buitenlandsche Zaken, Walter Forward voor de Finantiën, Abel Ubshur voor de Marine, John Spencer voor Oorlog, Hugo Legare voor Justitie, Karel Wickliffe voor de Posterijen.

— Met de stoomboot *Alcadia*, eergisteren avond te Liverpool gearriveerd, is het allerbelangrijkst en geruststellend berigt der vrijspraak van den heer Alexander M' Leod en van het ontslag van Grogan ontvangen.

Het regtsgeding van M' Leod heeft acht dagen geduurd, niettegenstaande de verhooren dagelijks tot laat in den avond werden voortgezet. De regtbank heeft gewild, dat zijne verdedigers zich alleen bepalen zouden bij het bewijzen, dat de aangeklaagde geen deel aan het vernielen der Caroline had genomen. Bovendien is het voldoende gebleken, dat hij, gedurende de vernieling, zich ten huize van een vriend, op een afstand van verscheiden mijlen bevond. In de antwoorden van den Procureur-Generaal op de redenen der advocaten straalde groote bitterheid door; terwijl de regter Grudley zich, daarentegen, gunstig jegens den gevangene gestemd toonde, en de Jury hem, zonder lang aarzelen, niet schuldig verklaard heeft. De berigten houden weinig in wegens hetgene na de vrijspraak gebeurd is, maar dewijl er geringe gisting heerschte, vooronderstelde men, dat M'Leod zou kunnen vertrekken, zonder persoonlijke beleedigingen te ondergaan.

Wat Grogan betreft, deze was, op aanzoek van de Regering der Vereenigde Staten, door sir R. Jackson, den waarnemenden Gouverneur van Canada, onverwijld op vrije voeten gesteld, en den 4. dezer, onder behoorlijk geleide, tot op de grenzen gebragt.

Deze gelukkige afloop eener zaak, de onzekerheid en mogelijke gevolgen van wier uitslag eene zoo algemeene bekommering veroorzaakt had, heeft gunstig op de Beurs gewerkt.

FRANKRIJK.

In zijn Nommer van den 21. October geeft de *Constitucional* van Madrid een Doodsberigt van den Generaal Don Diego Leon, en zegt ten slotte: « Zijne bloedverwanten en vrienden moeten » zijnen dood niet aan de Liberalen van Spanje, maar » aan de Koningin Oudregentes Marie-Christine » en aan den Koning der Franschen toeschrijven: » deze zijn het, die hem hebben vermoord."

— Ten gevolge van telkens weêr nieuwe arrestaties, zal de zaak van Quénisset nog wel een aanmerkelijke poos buiten openbare behandeling moeten blijven.

— Te Bayonne is de generaal O' Donnell aangekomen, met al de overige officieren en onderofficieren, die hem naar Frankrijk gevolgd waren. Castor bevindt zich nog altijd, met eenige geinsurgeerden, in de omstreken van Bilbao.

Al deze uitgewekenen worden provisioneel te Marrac, een voormalig landgoed van Napoleon, gehuisvest. Zij en al de overigen zullen, op hoogen last, naar de departementen van de Correze en Herault gezonden worden. Hun getal wordt op vierhonderd officieren en ongeveer twaalf honderd soldaten en boeren begroot.

O' Donnell wordt weldra te Parijs verwacht. Hij moet zich, in van hem ontvangen brieven, bitter beklaagd hebben over de ontrouw van eenige personen, die hem de hun toevertrouwde gelden, tot uitbreiding van den opstand, niet hebben doen geworden.

— Uit Lyon schrijft men van den 28. October: De Rhône en de Saône, die dreigend hunne oevers te buiten waren getreden, beginnen te zakken; alle gevaar is geweken; doch, nabij Saint-Vallier (Drôme) is de toegebragte schade onberekenbaar groot: verscheiden huizen zijn omgespoeld en de brug van Bancel is door de opgezwollen wateren weggerukt.

— De Oppositie beweert, dat het plan tot uitvaardiging van eene amnestie, in welke Prins Louis Bonaparte zou zijn begrepen geweest, door de meerderheid van den Raad der Ministers is afgekeurd, niettegenstaande de Koning zijne goedkeuring daaraan gehecht zou hebben.

— Het gerucht wil, dat de Ministers tot de ontbinding van de Kamer der Gedeputeerden, tegen het einde der aanstaande Zitting, besloten hebben. De tegenstanders van het tegenwoordig Kabinet ergeren zich, dat Z. M. gisteren al de leden daarvan ter maaltijd genoodigd heeft, om het eenjarig bestaan van dat Ministerie te herdenken hoedanige onderscheiding nooit voorheen heeft plaats gehad.

— De Generaal O'Donnell is te Parijs aangekomen, heeft een bezoek bij Maria Christina afgelegd, en eene langdurige conferentie met haren Secretaris del Castillo y Ayenza gehouden.

— Sommige dagbladen behelzen eene proclamatie van don Carlos aan zijne aanhangers, in welke hij hen vermaant, aan de roepstem der Christinos, om deel aan hunnen opstand te nemen, geen gehoor te geven, maar met kalmte den dag af te wachten, op welken de hemel zijne regtvaardige zaak zal doen zegepralen.

BELGIE.

Men zal zich herinneren, dat, ter gelegenheid der Septemberfeesten, door sommige Dagbladen gewag werd gemaakt van pogingen, door onruststokers aangewend, om den vrede in het land te storen. Er werd weinig geloof aan die zaken gehecht, en men sprak er voortaan niet meer van; doch thans heeft de Politie op eens ontdekt, dat er in de voorsteden van Brussel kogels werden gegoten, dat men kanon en geweren in gereedheid had; er werd kruid gevonden; men raakte op het spoor van een *komplot*, en ziedaar zijn eensklaps, 's avonds van den 29. October eenige personen reeds in hechtenis genomen. De Oud-Generaal van der Smissen zou zeker in verzekerde bewaring zijn gesteld, maar hij was afwezig, of, zoo men meende, *gevlugt*. Zijn broeder werd opgeligt, tevens met den Intendant der Gendarmerie Parijs, en zijn Secretaris, alsmede de Kapitein der Gewonden van September, Crehen, benevens zijn bediende. De Kapitein, die voorloopig een langdurig onderhoud met den Generaal Buzen had gehad, verstoutte zich, aan dien Minister de hand te slaan, en is daarop ook onmiddellijk naar de Petits-Carmes gebragt. — Er waren twee stukken geschut van *buitenslands* aangebragt, doch men zegt niet, van *welken* kant zij kwamen. Behalve den Generaal van der Smissen moeten er nog verscheiden zoowel militairen als burgers in dit komplot betrokken zijn. — De Policie gaat ernstig voort met het doen van de naauwkeurigste nasporingen. De Ministers zijn den ganschen nacht vergaderd geweest, en hebben depeches in alle rigtingen afgezonden zoo met koeriers, als met den spoorweg. De Koning zal eerst den 6. November van het Ardennes-kasteel te Brussel weêr zijn.

— De reis van Zijne Maj. naar Parijs, zal nu, ten gevolge der plaats gehad hebbende gebeurtenissen, zeker, tenminste vooreerst, geen plaats hebben.

— Nog later wordt gemeld, dat de Generaal Lecharlier, oud-bevelhebber van een korps Vrijwilligers in Portugal, 's avonds van den 30. October te Brussel, bij zijne aankomst met den spoorwagen van Gent, in hechtenis is genomen. Ook van zekeren Duperrier, Oud-Kommandant van een Vrijwilliger-Korps, heeft men, te Charleroi, zich meester gemaakt. Thans is mede geheel de Familie van der Smissen, daaronder begrepen de Generaal-zelf, gevangen genomen. Er zijn honderd kilogrammen buskruid in het huis van den Generaal van der Smissen, te Etterbeek, gevonden. Verder heeft men kisten met allerlei wapentuig ontdekt, meestal uit Parijs aangebragt. — Ook bevindt zich, naar men zegt, de Generaal van der Meeren onder de gevangen genomen personen. De *Moniteur*, het officiële Dagblad, meldt voor alsnog niets stelligs.

In den tuin van Tivoli heeft men vier stukken geschut gevonden, twee oude en twee pas gegotene, benevens eene groote hoeveelheid buskruid en kogels. Zekere Malaise, blikslager, Oud-Onderofficier en gedecoreerde met de Leopoldsorde is overtuigd, de blikken doozen *(gargouses)* te hebben gemaakt, die voor het geschut moesten dienen. De Kapitein Crehen, Kommandant der Septembergewonden, bevond zich, reeds in hechtenis, met de Vigilante, voor het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, toen hij het wist te ontkomen, doch spoedig weder gevat, en nu naar de Petits-Carmes onmiddellijk overgebragt werd. — Men spreekt van tweederlei Proclamaties, die zouden gevonden zijn, eene de *Republiek* ten doel hebbende, en de andere de *Restauratie* van het Huis van Oranje beoogende. Ook de oudkolonel Parent is later nog in hechtenis genomen. De waakzaamheid der Politie is sedert vertiendubbeld; vooral aan de Spoorwegen wordt iedere reiziger met aandacht gade geslagen. Naar de zijde van Holland, even als naar die van Frankrijk, zijn strenge maatregelen van veiligheid genomen.— Brussel is zeer kalm. — De Koning bevindt zich nog altijd in de Ardennes. Er worden telkens depeches derwaarts aan Zijne Maj. afgezonden. — Gelijk het gaat, zijn er ook nu vele tegenstrijdige berigten in omloop, onder anderen, wil men, dat er plan zou geweest zijn, om de Koninklijke Familie te Laeken op te gaan ligten, en den Koning den terugtogt van de Ardennes naar Brussel af te snijden, teneinde zoodoende, in zijn afwezen, het Gouvernement best onders, boven te werpen, en de *Republiek* of de *Restauratie* te proclameren. Men geloove van dit alles, wat men goedvindt; de tijd zal, *welligt*, de zuivere waarheid leeren.

— Blijkens berigten uit Gent, Antwerpen en Luik moeten ook daar sporen zijn ontdekt van gemeenschap met de oproerlingen te Brussel. De Generaal Lecharlier was door het Gouvernement naar Gent afgezonden, teneinde voor die stad bepaalde orders over te brengen. Ook naar Antwerpen en Luik waren Hoofd-Officieren, met hetzelfde doel, vertrokken. Te Antwerpen waren de troepen in de kazernen geconsigneerd.

Dierlijk Magnetismus.

I.

In den loop des verleden jaars werd te Rome aan het H. Officie de vraag voorgesteld of een Zielzorger mogt toestaan, dat zijne Biechtelingen zich van het *Dierlijk Magnetismus* bedienden.*) Onder dagteekening van 23 Junij 1840, heeft gezegd H. Officie daarop geantwoord, dat, na geloofhebbende schrijvers te hebben geraadpleegd, het gebruik van 't *Dierlijk Magnetismus* zedelijk niet verboden was, met dien verstande evenwel, dat het zonder eenig dwaalbegrip, niet als duivelskunstenarij, of onder inroeping, het zij middellijk of onmiddellijk, van den Bozen, maar bloot als natuurlijk geneesmiddel worde aangewend, en vooral niet strekkende zij tot eenig ongeloof of slecht doeleinde, hoe ook genaamd; terwijl daarbij tevens wordt te kennen gegeven, dat de toepassing en het gebruik van louter geneeskundige begrippen en middelen, om bovennatuurlijke zaken en gevolgen, op eene natuurlijke wijze te verklaren, moet worden aangemerkt als een volstrekt ongeoorloofd en kettersch bedrog. †)

*) De *Vraag* luidt in den oorspronkelijken tekst dus:

BEMINDSTE PATER,

N. N. supplicat S. V. quatenùs pro conscientiæ suæ instructione et tranquillitate nec non pro directione animarum, sibi significare dignetur an licitum sit pœnitentes participes esse posse in operationibus magnetismi.

†) Het *Antwoord* luidt in den oorspronkelijken tekst dus: *Feria III. loco IV. 23 Junii* 1840, in congregatione generali S. R. Universalis inquisitionis habitâ in conventu S. Mariæ supra Minervam coram Eminentissimis ac Reverendissimis Dominis S. R. cardinalibus etc. propositâ supra dictâ instantia iidem Em. ac Rev. Domini dixerunt: « Consulat probatos autores, cum hâc advertentiâ, quod remoto omni errore, sortilegio, explicitâ aut implicitâ daemonis invocatione, merus actus adhibendi medica physica aliundè licita, non est moraliter vetitus, dummodo non tendat ad finem illicitum aut quomodocumque pravum. Applicatio autem principiorum et mediorum purè physicorum ad res aut effectus verè supernaturales ut physicè explicentur, non est nisi deceptio omnino illicita et hæreticalis. »

In den loop van dit jaar werd op nieuw aan den H. Stoel de vraag voorgesteld, of, uithoofde der door het *Dierlijk Magnetismus* gegeven aanleiding tot ongeloof en zedeloosheid, de aanwending van dien wel in gemoede kan worden toegestaan; weshalve men er op aandrong, om te mogen weten: hoe Katholijke Gouvernementen, door God geroepen tot bescherming der Godsdienst, en tot beteugeling der ondeugd, zich ten deze zullen hebben te gedragen. §) — Bij Besluit van den 21. April, 1841, werd door Zijne Heiligheid verklaard, dat de aanwending van het *Dierlijk Magnetismus*, op *die* wijze, gelijk in gezegde vraag werd voorgesteld, niet geoorloofd was **).

Nog later, en wel zeer onlangs, is dezelfde kwestie nogmaals voor den H. Stoel gebragt, en wel door het Bisschoppelijk Ordinariaat van Friburg, in Zwitserland. Dit stuk luidt, in onze taal overgebragt, aldus:

Aan de H. Penitencerie, te ROME.

Allereminentste Heeren! » Uithoofde van het onvoldoende der antwoorden, die tot hiertoe betrekkelijk het *dierlijk Magnetismus* gegeven zijn, en daar het grootelijks te wenschen is, dat men met meer zekerheid en eenparigheid kunne beslissen, in gevallen, die zich dikwerf genoeg voordoen, stelt de ondergeteekende het volgende aan Uwe Eminentiën voor.

» Iemand, welke is gemagnetiseerd, die doorgaans van het vrouwelijk geslacht is, komt in eenen dusdanigen staat van slaap of bewusteloosheid, *magnetisch somnambulismus* genoemd, dat noch het grootste gedruisch aan hare ooren gemaakt, noch de hevigheid van ijzer of vuur er haar aan kunnen onttrekken. Alleen de magnetiseur, die hare toestemming verworven heeft (want de toestemming is noodig), doet haar in die soort van extase geraken, hetzij door aanrakingen en gesticulatiën van verschillende soort, zoo hij bij haar is; hetzij door een enkel inwendig bevel, als hij er van is verwijderd, zelfs eenige uren ver.

» Alsdan met hoorbare stemme of mondeling ondervraagd wordende, aangaande hare ziekte en die van afwezige personen, die haar volstrekt onbekend zijn, vindt die gemagnetiseerde, wier onwetendheid bekend is, zich oogenblikkelijk toegerust met eene wetenschap, veel grooter dan die der geneesheeren: zij geeft anatomische beschrijvingen, die volmaakt naauwkeurig zijn zij wijst den zetel, de oorzaak, den aard der inwendige ziekte van het menschelijk ligchaam aan, die de moeijelijkste zijn, om te kennen en te beschrijven; zij beschrijft er in bijzonderheden den voortgang, de veranderingen en verwikkelingen van, alles in de eigendommelijke bewoordingen; dikwerf geeft zij er den juisten duur van op, en schrijft de eenvoudigste en krachtdadigste middelen voor.

» Als de persoon, voor welke de gemagnetiseerde geraadpleegd wordt, tegenwoordig is, brengt de magnetiseur dezelve, door aanraking, met haar in betrekking. Is dezelve afwezig, zoo is in hare plaats een haarlok voldoende. Zoodra als die haarlok slechts wordt aangebragt tegen de hand der gemagnetiseerde, zegt deze wat het is, zonder die te beschouwen; van wie die haren zijn, waar de persoon, van welke zij afkomstig zijn, thans is, wat zij doet; en betrekkelijk hare ziekte geeft zij al de boven vermelde narigten, en zulks met zooveel naauwkeurigheid, alsof zij het ligchaam in oogenschouw nam.

» Eindelijk de gemagnetiseerde ziet niet met de oogen. Men kan er haar eenen band voordoen, en zij zal lezen, wat het ook zij, zelfs zonder te kunnen lezen, een boek of een handschrift, 't welk men open of gesloten, hetzij op haar hoofd, hetzij op haren buik heeft geplaatst. Ook schijnen hare woorden van die plaats te komen. Uit dien staat getrokken wordende, hetzij door een bevel, zelfs inwendig gegeven door den magnetiseur, hetzij uit eigen beweging of op het door haar aangekondigde oogenblik, schijnt zij volstrekt niets te weten van hetgeen met haar gedurende het toeval gebeurd is, hoelang het ook geduurd heeft: van hetgeen men haar gevraagd heeft, van hetgeen zij antwoordde, van hetgeen zij heeft ondervonden, niets van dat alles heeft eenig denkbeeld in haar begrip, noch het minste spoor in haar geheugen achtergelaten.

» Weshalve de Voorsteller — zulke groote redenen ziende, om te twijfelen of dusdanige uitwerkselen, te weeg gebragt door eene toevallige oorzaak, blijkbaar zoo weinig geëvenredigd, zuiver natuurlijk zijn; — Uwe Em. zeer dringend verzoekt, in deszelfs wijsheid, tot meerdere eere Gods en tot grooter voordeel der zielen, die zoo duur zijn vrij gekocht door onzen Heer JEZUS CHRISTUS, wel te willen beslissen of, de waarheid der voorgestelde feiten voorondersteld zijnde, een Biechtvader of een Pastoor, zonder gevaar aan zijne biechtelingen of aan zijne parochianen kan toelaten:

1°. Om het aldus gekenmerkte Dierlijk Magnetismus uit te oefenen, alsof het eene auxiliaire en supplémentaire kunst der geneeskunde ware;

2°. Om toe te stemmen van in dien staat van magnetisch somnambulismus te worden gebragt;

3°. Om, hetzij voor zich-zelven, hetzij voor anderen, de aldus gemagnetiseerde personen te raadplegen;

4°. Om een dezer drie dingen te doen, met voorafgaande voorzorg, van formeel in hunne harten ieder ingewikkeld of duidelijk duivelsverdrag en zelfs iedere satanische tusschenkomst te verzaken, aangezien, desniettegenstaande, sommige personen van het magnetismus dezelfde uitwerkselen of ten minste eenige derzelven verworven hebben?

» Allereminenste Heer!

Van Uwe Eminentie, op last van den Hoogwaardigsten Bisschop van *Lausanne* en *Genève*, de zeer ootmoedige en zeer gehoorzame dienaar, JAC.-XAVIER FONTANA, Kanselier der Bisschoppelijke Kanselarij.

Friburg, in *Zwitserland*, uit het Bisschoppelijk Paleis, den 19. Mei 1841." *.*)

§) Dit Voorstel luidt in den oorspronkelijken tekst dus; « Observant dans les opérations magnétiques une occasion prochaine à l'incrédulité et aux mauvaises mœurs, on desire, pour la tranquillité des âmes, connoître quelle est l'opinion du Saint-Siége à ce sujet. — On connoit déjà la réponse donnée par la congrégation du Saint-Office; mais il seroit bon d'obtenir du Saint-Siége, sinon une décision formelle, au moins une règle plus déterminée et plus explicite sur cette matière, afin que les gouvernements catholiques appelés de Dieu à protéger la religion et à faire les lois pour mettre un frein aux mœurs publiques, sachent comment se conduire.»

**) Dit *Antwoord* luidt in het Latijn dus: *Usum magnetismi, prout exponitur, non licere.*

.) De grondtekst luidt dus: « Enimentissimi DD.

« Cùm hactenus responsa circa *Magnetismum animalem* minimè sufficere videantur, sitque magnopere optandum ut tutiùs magisque uniformiter solvi queant casus non raro incidentes; infra signatus Eminentiæ Vestræ humiliter sequentia exponit:

« Persona magnetisata quæ plerumque sexûs est fœminei, in eum statum soporis ingreditur, dictum *somnambulismum magneticum*, tam altè ut nec maximus fragor ad ejus aures, nec ferri ignisve ulla vehementia illam suscitare valeant. Ab solo magnetisatore cui consensum suum dedit (consensus enim est necessarius), ad illud extasis genus adducitur, sive variis palpationibus gesticulationibusve, quando ille adest, sive simplici mandato eodemque interno, cùm vel pluribus leucis distat.

De beslissing der H. Penitencerie luidde nu, kort weg, alzoo:

ANTWOORD.

» Na rijpe overweging van het voorgestelde heeft de Heilige Penitencerie geoordeeld, te moeten antwoorden, gelijk zij antwoordt bij deze: „ Het gebruik van 't Magnetismus is, gelijk dat hier wordt voorgedragen, niet geoorloofd.»

Gegeven te Rome in de H. Penitencerie den 1. Julij, 1841.

C. Kardin. CASTRACANE, M. P.
PH. POMELLA, S. P. Secretar.
Onder stond;

Gezien voor Kopij-conform met het Origineel.— *Friburg*, den 26. Julij, 1841.

Op last, J. PERROULAZ, Secret. van het Bisdom.

Na deze volledige en duidelijke uiteenzetting van het gevoelen der Kerk over de aanwending van het *Dierlijk Magnetismus*, zullen wij onze lezers in een volgend Nommer ook bekend maken met het oordeel der *Fransche Geneeskundige Akademie* over dezelfde zaak.

« Tunc vivâ voce seu mentaliter de suo absentiumque, penitus ignotorum sibi, morbo interrogata, hæc persona, evidenter indocta, illicò medicos scientiâ longè superat; res anatomicas accuratissimè enuntiat; morborum internorum in humano corporè, qui cognitu definituque peritis difficillimi sunt, causam, sedem, naturam indigitat, eorumdem progressus, variationes, complicationes evolvit, idque propriis terminis; sæpè etiam dictorum morborum diuturnitatem exactè prænuntiat, remediaque simplicissima et efficacissima præcipit.

« Si adest persona, de quâ magnetisata mulier consulitur, relationem inter utramque per contactum instituit magnetisator. Cùm verò abest, cincinnus ex ejus cæsarie eam supplet ac sufficit. Hoc enim cincinno tantùm ad palmam magnetisatæ admoto, confestim hæc declarare quid sit (quin aspiciat oculis), cujus sint capilli, ubinam versetur nunc persona ad quam pertinent, quid rerum agat; circaque ejus morbum omnia supra dicta documenta ministrare, haud aliter atque si, medicorum more, corpus ipsa introspiceret.

« Postremò magnetisata non oculis cernit. Ipsis velatis, quidquid erit, illud leget, legendi nescia, seu librum seu manuscriptum, vel apertum, vel clausum, suo capiti vel ventri impositum. Etiam ex hâc regione ejus verba egredi videntur. Hoc autem statu educta, vel ad jussum etiam internum magnetisantis, vel quasi sponte suâ, ipso temporis puncto à se prænuntiato, nihil omninò de rebus in paroxysmo peractis sibi conscire videtur, quantumvis ille duraverit: quænam ab ipsâ petita fuerint, quæ verò responderit, quæ pertulerit; hæc omnia nullam in ejus intellectu ideam, nec minimum in memoria vestigium reliquerunt.

« Itaque, orator infra scriptus, tam validas cernens rationes dubitandi an simpliciter naturales sint tales effectus, quorum occasionalis causa tam parùm cum eis proportionata demonstratur, enixè vehementissimèque Vestram Eminentiam rogat, ut ipsa, pro suâ sapientiâ, ad majorem Omnipotentis gloriam, nec non ad majus animarum bonum, quæ à Domino redemptæ tanti constiterunt, decernere velit, an, positâ præfatorum veritate, confessarius parochusve tutò possit pœnitentibus aut parochianis suis permittere:

» 1°. Ut magnetismum animalem, illis caracteribus aliisque similibus præditum exerceant, tanquam artem medicinæ auxiliatricem atque suppletoriam;

„ 2° Ut sese illum in statum somnambulismi magnetismi demittendos consentiant;

« 3° Ut vel de se vel de aliis personas consulant illo modo magnetisatas;

« 4° Ut unum de tribus prædictis suscipiant, habitâ priùs cautelâ formaliter ex animo renuntiandi cuilibet diabolico pacto explicito vel implicito, omni etiam satanicæ interventioni, quoniam hâc non obstante cautione, à nonnullis ex magnetismo hujusmodi vel iidem vel aliquot effectus obtenti jam fuerunt,

» Eminentissime DD.,

Eminentiæ Vestræ de mandato reverendissimi Episcopi Lausanensis et Genevensis, humillimus obsequentissimusque servus JAC.-XAVERIUS FONTANA, can. cancel. episc.

„ Friburgi Helvetiae, ex aedibus episcopalibus, die 19 maii 1841. »

(*Wordt vervolgd*).

In de V. Afdeeling der II. Kamer is, bij de Beraadslagingen over het Wetsontwerp tot vaststelling der begrooting van het Departement van Binnenlandsche zaken, over de jaren 1842 en 1843, onder anderen, ook dit gezegd, hetwelk wij ons ten genoegen achten, hier over te nemen:

Ten aanzien van de 39ste afdeeling, merkte de Sectie eene vermindering op in de toelage, welke aan het Instituut voor Doofstommen te Groningen bevorens toegekend was, en berustte zij gaarne in dezelve, omdat zij zich overtuigd hield, dat de Regering deze besparing van uitgaven niet zou voorgedragen hebben, indien zij eenige nadeelige uitkomst voor zulk eene belangrijke, menschlievende Instelling konde opleveren. De afdeeling vindt zich echter te dezer gelegenheid verpligt, aan de Regering het verleenen van eenen onderstand uit 's Rijks schatkist aan het Instituut voor Doofstommen, te St. Michiels-Gestel gevestigd, aan te bevelen, omdat de heilrijke werking van eene zoodanige inrigting niet kan worden in twijfel getrokken en het van belang te achten is, om op twee van elkander verwijderde punten van het Rijk zulke Instellingen te bezitten, hetgeen de gelegenheid oplevert, dat alle ingezetenen van het rijk zich in staat bevinden, om aan de voordeelen dezer Instellingen deel te nemen.

ADVERTENTIEN.

Brevet d' Invention et de Perfectionnement. — Lampes mécaniques Perfectionneés

LAMPES à RÉGULATEUR prix fixes.

Mr. *CHANU* van *Parijs*, alleen eigenaar van de LAMPES à RÉGULATEUR in Holland, heeft de eer het publiek te berigten dat hij alhier is aangekomen, met een allerbrillantst assortiment van alle soorten van LAMPEN.

Hij noodigt de liefhebbers van dat licht en van de schoone LAMPEN, uit, om zijn Magazijn te komen bezoeken, op de Pensmarkt tegen over het Koffijhuis de Korenbeurs te *'s Bosch*.

Het is opmerkenswaardig, dat deze LAMPEN slechts de helft van de hoeveelheid olie der gewone Lampen noodig hebben

Hij zal in deze stad slechts tot den 15 November vertoeven.

Russische Pelterijen.

VALK & MIRONJE (laatstgenoemden uit Rusland.)

Depôt Noordblaak No. 238 te Rotterdam,

Hebben de eer te berigten dat zij alhier uitgepakt zijn bij den Heer CHEVALIER, Hotel Gouden Leeuw; met een aanzienlijke partij naar de laatste smaak vervaardigde PELTERIJEN, zoowel voor Heeren als Dames, Zij noodigen derhalve de geëerde ingezetenen uit hun met een bezoek te vereeren. Daar zij hunne PELTERIJEN uit de Hoofdsteden van Rusland ontvangen, zoo zijn zij in de gelegenheid gesteld om dezelve tot de minstmogelijke Prijzen te verkoopen, alsmede voor de deugdzaamheid hunner Goederen instaande, verzekerende hoegenaamd geene geverfde Pelterijen te verkoopen.

Hopende hier het vertrouwen te verkrijgen hetwelk zij een reeks van jaren te *Rotterdam* ondervonden hebben.

Verblijf tot den 13 dezer.

's Bosch,
den 3 November 1841.

, Bij *G. TIELEMANS* te *Boekel*, in den Arendsnest, zijn verkrijgbaar beste vijfjarige BEUKEN PLANTEN, voor civiele prijs.

, *J. P. WARTENBERGH*, gekwalificeerd Kollecteur der Koninklijke Nederlandsche LOTERIJ te *'s Bosch*, adverteer dat bij hem te bekomen zijn, HEELEN- en GEDEELTEN van LOTEN der 185ste Loterij, waarvan de eerste trekking begint den 22 dezer.

Gespeende Engelsche Oesters.

Het geëerd publiek wordt bekend gemaakt, dat bij den ondergeteekenden van heden den 3 dezer af, en verder het geheele saisoen door deze OESTERS drie maal in de week versch zullen te bekomen zijn.

Aanstaanden Donderdag groote levende Engelsche KREEFTEN.

Alle Donderdagen bij gunstig weder alle soorten van ZEEVISCH volgens den tijd, en groote gesorteerde GARNALEN alsmede nieuwe Bergsche ANSJOVIS, nieuwe blanke gemalen LENGEVIS, gesorteerde nieuwe STOKVIS en alle soorten van fijne Visch.

P. SUILING.
in de Kerkstraat te *'s Bosch*.

, Men vraagt eenen SECONDANT van de Roomsch Katholijke Godsdienst, van goed gedrag, die de Fransche Taal kan onderwijzen en spreken. Men adressere zich in persoon of met franco brieven bij H. J. WANSINK. onderwijzer te *Huissen*.

NIEUWE JAARMARKTEN TE HELMOND

VAN

PAARDEN, HOORN-VEE, VARKENS, WOLLEN, LINNEN, LAKEN

en andere

Koopwaren.

Krachtens bekomene autorisatie, wordt door het Plaatselijk-Bestuur van *Helmond* bekend gemaakt, dat de Nieuwe-Jaarmarkten binnen die Gemeente, zullen gehouden worden:

Op Woensdag na den 11 November en
Op Woensdag na den 19 Maart.

dat tot aanmoediging op de Jaarmarkt invallende op Woensdag den 17 November e. k. de volgende gunst en premien zullen toegestaan worden:

1°. Dat van de gegadigden of van het ter Markt gebragt wordende, geen *staan* of *marktgeld* zal behoeven betaald of gevorderd worden.

2°. Dat aan dengene, die de meeste Paarden ter verkoop ter Markt brengt, een met ZILVER GEMONTEERDE ZWEEP, die de meeste koopt een paar ZILVEREN SPOREN, die de meeste Koebeesten ter Verkoop ter Markt brengt een met ZILVER GEMONTEERDE HOORN en die de meeste koopt een STOK met ZILVER GEMONTEERD als premie zal worden uitgereikt.

Het Plaatselijk Bestuur voornoemd,
(get.) F. TIMMERMANS Vt.
Ter ordonnantie van hetzelve
(get.) J. SCHEEPERS Secr.

EINDHOVEN, den 2 November 1841.

De prijzen der Granen zijn heden alhier geweest:

Rogge.	*f* 6, 20.
Boekweit.	» 5, 40.
Haver.	» 2, 40.
Het Ned. pond Boter.	» 0, 70.
De 4 » » Roggenbrood.	» 0, 35.Ct.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fonsen van den 28 October, 1841.

De $2\frac{1}{2}$ pCt $52\frac{1}{2}$. de 5 pCt 101. de 4 pCt 92. de 3 pCt $71\frac{1}{2}$. de 4 pCt. 93. Ard. $17\frac{5}{8}$ Rome Emp. de 1832 $101\frac{1}{2}$.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.
BEURS VAN AMSTERDAM.
Heden, Maandag 1 November $4\frac{1}{2}$ Ure.

W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{1}{16}$, 51. Dito 5 pCt. $99\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$. Kansbilj, *f* $25\frac{1}{16}$. Restanten $\frac{1}{2}\frac{3}{8}\frac{1}{8}$. Synd. $4\frac{1}{2}$ pCt. $91\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$. Dito $3\frac{1}{2}$ pCt 76. Handelm. $154\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2}$. O. I. 5 pCt. $97\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$ Ard. 85 p. st. $17\frac{7}{16}$, $\frac{1}{2}$ ex div. Dito Coupon $18\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$. Oude Russen $105\frac{1}{2}$. Dito 4 pCt. $86\frac{1}{4}$. 6 pCt Amerik. 80, $79\frac{1}{2}$. Dito 5 pCt 80, $\frac{1}{2}$. Dito Bank-act. $9\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$. Brazilien 100 p. vl. 63, $\frac{1}{2}$.

Ter drukkerij van D. A. A. de ROOY te 's Bosch,